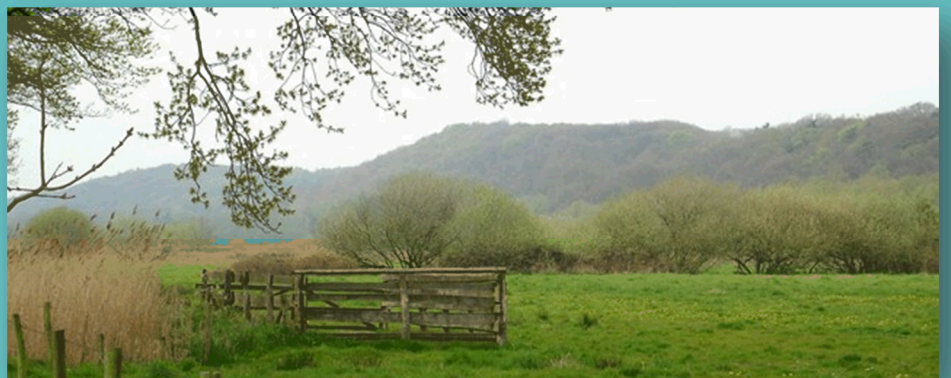
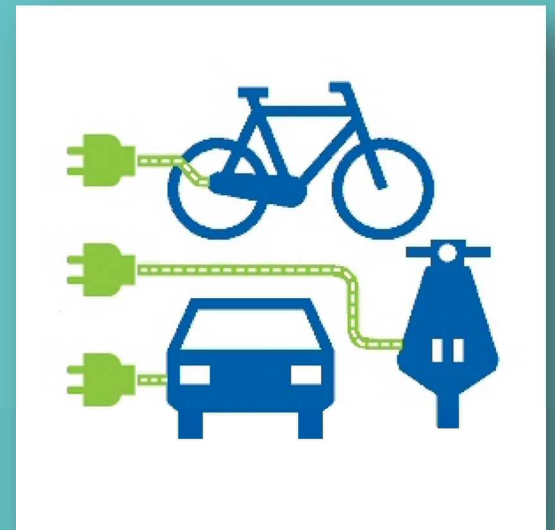

DUURZAAM GENNEP

Duurzaamheidsvisie gemeente Gennepe 2018-2021

Verantwoording

Op 24 juni 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd om het nieuwe beleidsplan milieu/duurzaamheid op een andere werkwijze tot stand te laten komen, namelijk vanuit de veranderende rol van de overheid en de overgang van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie.

Het doel van deze nieuwe werkwijze is om te proeven aan de veranderende rol voor de gemeente door bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan niet alleen vanuit onszelf het beleid te formuleren, maar vooral te gaan halen bij onze inwoners. Want feitelijk is de burger onze opdrachtgever. Daar ligt in eerste instantie de legitimatie voor alles wat we doen.

Met het thema milieu (verbreed naar duurzaamheid) willen we nadrukkelijk mét de inwoners het gemeentelijke beleid opstellen en de activiteiten bepalen. Deze duurzaamheidsvisie is mede op basis van die dialoog tot stand gekomen. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 10 oktober 2017 besloten de visie ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden. De raad heeft de visie op 6 november 2017 vastgesteld.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	MEERVOUDIGE OVERHEID	5
	2.1 Rood: Reguleren	5
	2.2 Blauw: Regisseren.....	5
	2.3 Groen: Uitnodigen en mogelijk maken.....	6
	2.4 Groene sturing voor Duurzaamheid	6
3	DOELSTELLINGEN EN VISIE	7
	3.1 Mondiale duurzaamheidsdoelen.....	7
	3.2 Nationale duurzaamheidsdoelen	7
	3.3 Regionale duurzaamheidsdoelen	7
	3.4 Duurzaamheidsvisie.....	8
4	SPEERPUNTEN.....	9
	4.1 Thema 1: Energie besparen en duurzaam opwekken	10
	4.2 Thema 2: Afval verminderen en scheiden	10
	4.3 Thema 3: Duurzame mobiliteit	11
	4.4 Thema 4: Kwaliteit leefomgeving.....	11
	4.5 Drie sporen.....	11
	4.5.1Spoor 1: Bewustwording bevorderen.....	12
	4.5.2Spoor 2: Ondersteunen van initiatieven.....	12
	4.5.3Spoor 3: Uitwerken voorbeeldfunctie gemeente.....	13
5	ACTIVITEITENAGENDA.....	14
	5.1 Activiteiten 2018-2019	14
	5.1.1Thema 1: Energie besparen en duurzaam opwekken	14
	5.1.2Thema 2: Afval verminderen en scheiden	15
	5.1.3Thema 3: Duurzame mobiliteit	16
	5.1.4Thema 4: Kwaliteit leefomgeving.....	16
	5.2 Activiteiten 2019-2021	16
	5.3 Aan de slag!.....	17
6	BIJLAGE: VERSLAG VOORTRAJECT.....	18

1 INLEIDING

Voor u ligt Duurzaam Gennep, de duurzaamheidsvisie 2018-2021. Deze visie is het vervolg op een reeks milieubeleidsplannen waarin duurzaamheid meer en meer het leidende principe is geworden.

Deze visie is zowel qua vorm als totstandkoming verschillend van de afgelopen beleidsplannen. De visie sluit aan bij de veranderende rol en taken van de gemeente waarbij we steeds meer met onze burgers samen invulling geven aan toekomstgericht beleid en daarnaast ook een gedeelde verantwoordelijkheid voelen en nemen voor de uitvoering hiervan. Dit aspect wordt in hoofdstuk 2 nader belicht.

Om hier richting aan te geven, hebben wij samen met geïnteresseerde inwoners van onze gemeente verkend welke thema's op het gebied van duurzaamheid in Gennep belangrijk zijn en welke rollen de gemeente en burgers kunnen innemen op weg naar een Duurzaam Gennep.

De doelstellingen en onze visie op Duurzaam Gennep komen in hoofdstuk 3 aan bod. Een verbeelding van die visie is op de volgende pagina weergegeven.

De speerpunten (thema's) en de sporen waarlangs we die speerpunten gaan realiseren, staan in hoofdstuk 4 genoteerd. In hoofdstuk 5 passeren vervolgens enkele concrete activiteiten de revue. Hoofdstuk 6 bevat ten slotte het verslag van het voortraject.

Deze visie is geen keurslijf, maar een uitnodiging aan alle betrokkenen om initiatief te nemen. De activiteitenagenda aan het einde van dit document bevat daarom alleen de eerstvolgende stappen en laat nadrukkelijk de vrijheid om in te spelen op de activiteiten, ideeën en de kracht van de Gennepse samenleving. De gemeente zal hierbij afhankelijk van de behoefte een kaderstellende, ondersteunende of trekkende rol spelen.

DURZAAM GENNED

2019

1 MEERVOUDIGE OVERHEID

UITNODIGEN

REGISEREN

REGULEREN

DURZAAM AANBESTEDEN

VERDUURZAMEN GEMEENTELIJK VASTGOED

LAAD PALEN PLAATSEN

THEMA 4

SPoor 1: VOORBEELDFUNCTIE

INITIATIEVEN ONDERSTEUWEN SPoor 2

INITIATIEVEN MAKELAAR

WORKSHOP ENERGIE COÖPERATIE

INFORMATIE

SPoor 3: BEWUSTWORDING

SUCCESS VIEREN

ENERGIE MARKT

THEMA 7

THEMA 2

THEMA 3

BEWONERS &

COMMISSIE &

RAADSLEDEN

AFVAL VERMINDEREN & RECYCLEN

DURZAME MOBILITEIT

KWALITEIT LEEFOMGEVING VERBETEREN

ENERGIE BESPAREN & DURZAAM OPWEKKEN

2 MEERVOUDIGE OVERHEID

De Raad voor het openbaar bestuur, het onafhankelijk adviesorgaan voor regering en parlement, begint zijn advies *Loslaten in Vertrouwen* (2012) over de nieuwe verhouding tussen overheid, markt en samenleving met de volgende observatie:

Verandering hangt in lucht. Onze kijk op de rolverdeling tussen burger en overheid verandert. Veel mensen in Nederland zetten zich in voor een doel of belang dat het eigenbelang overstijgt. Ze komen met plannen en ideeën om hun wijk of stad mooier te maken of zetten zich in voor een onderwerp dat hen bezighoudt. Ze organiseren hulp en zorg onder elkaar en verbeteren zo de kwaliteit van het leven van velen. Ze zoeken daarbij de samenwerking met gelijkgestemden en weten anderen daarbij te enthousiasmeren. De vele mogelijkheden van nieuwe en sociale media maken het ook steeds makkelijker om elkaar te vinden. Zo gaan steeds meer initiatieven buiten de overheid om. Daar waar het openbaar bestuur voorheen nog moest bedenken hoe het bewoners moest betrekken, staat de overheid nu voor de vraag wat haar eigenlijke rol is in relatie tot die vele maatschappelijke initiatieven.

Langzaam verandert de samenleving van een klassieke hiërarchische samenleving naar een netwerksamenleving. Dit speelt voor veel verschillende onderwerpen, zowel in het sociale als het fysieke domein. Langzamerhand zijn er steeds meer voorbeelden in Nederland waarbij gemeenten het initiatief en de uitvoering aan de samenleving overlaten. Sprekend voorbeeld vanuit de Gennepse Samenleving is de sport- en speelstraat De Brink in Ottersum. Ook noemen we hier de ontwikkeling van een dorpshart in Ven-Zelderheide.

Het is echter niet zo dat er voor ons als overheid één ideale of beste rol bestaat. Per situatie en per onderwerp zullen wij moeten bepalen én expliciet maken welke rol wij voor ons zien weggelegd. Dit noemen we de meervoudige overheid. Er zijn drie kleuren te onderscheiden.

2.1 Rood: Reguleren

In deze rol reguleert de overheid door wet- en regelgeving. Dit is een autoritaire manier van sturen: de gemeente is bevoegd gezag en kan de regels ook handhaven en overtreding daarvan sanctioneren. Als het bijvoorbeeld gaat over vraagstukken van orde en veiligheid, zal de overheid altijd in een verticale verhouding tot haar burgers blijven staan.

2.2 Blauw: Regisseren

De gemeente neemt in deze situatie de rol van regisseur. De gemeente houdt het initiatief en neemt de besluiten, maar geeft ook andere partijen een rol. De burger wordt binnen de gemeentelijke kaders betrokken. Dit wordt *burgerparticipatie* genoemd. Afhankelijk van het onderwerp en de vraag bepaalt de gemeente aan de hand van de participatieladder in welke mate partijen worden betrokken. Dit gaat van informeren over de voorgenomen beleid tot het gezamenlijk vormgeven van plannen.

2.3 Groen: Uitnodigen en mogelijk maken

Wanneer het initiatief bij een andere partij ligt dan bij de overheid, is sprake van overheidsparticipatie. De gemeente kan er voor kiezen om te stimuleren, te faciliteren of zelfs helemaal los te laten.

Bij stimuleren (uitnodigen) zoekt de gemeente naar manieren om andere partijen in beweging te brengen, zodat het gewenste beleid of de activiteit van de grond komt.

De gemeente kan een faciliterende rol kiezen als een initiatief van elders komt en zij er belang in ziet om dat mogelijk te maken. De gemeente is in dit geval één van de netwerkpartners en kan net als de andere partners hulpbronnen inbrengen zoals geld, mensen, draagvlak, steun, competenties, kennis, netwerk en communicatie.

Wanneer de gemeente een taak helemaal loslaat, heeft ze noch inhoudelijk, noch in het proces enige bemoeienis. De doelen van de partijen sluiten in dit geval aan bij de doelen van de gemeente, maar de partijen hebben de gemeente niet nodig om deze te realiseren.

De uitdaging voor de gemeente is hierbij om de drang om te beheersen en initiatieven over te nemen te weerstaan. In plaats van te sturen op harde outputindicatoren, is het beter om het beleid algemener te maken en om meer de gewenste maatschappelijke uitkomsten aan te geven.

2.4 Groene sturing voor Duurzaamheid

In de gemeente Gennepe hebben we al een aantal jaren ervaring met de blauwe regisseursrol. We zien echter zeker ook kansen om de vitaliteit van de samenleving te vergroten door meer ruimte te geven aan initiatieven. Duurzaamheid is een onderwerp dat zich daar uitstekend voor leent. Het biedt mogelijkheden om ervaring op te doen met een meer uitnodigende en faciliterende rol: de groene sturing.

Wij kunnen de doelen op het gebied van duurzaamheid (zie hoofdstuk 3) niet alleen realiseren. Veel is afhankelijk van de keuzes die individuele burgers en bedrijven maken. De aanpak van in beweging brengen en ondersteunen van eigen kracht past bij deze trend. Creatieve en vernieuwende oplossingen zijn nodig om stappen op het gebied van duurzaamheid te kunnen zetten.

De veranderende rol (en taak) van de gemeente houdt in dat we vanuit de behoefte en wensen van onze burgers aan de toekomst werken. Het is dan van belang om te weten welke verwachtingen burgers van de gemeente hebben als het gaat over duurzaamheid binnen de gemeente Gennepe: zowel inhoudelijk als de rol die zij voor de gemeente zien. Door in gesprek te gaan en samen te werken, worden verwachtingen wederzijds helder.

3 DOELSTELLINGEN EN VISIE

De doelen voor duurzaamheid, oftewel het punt op de horizon, liggen vast in de kaders die op internationaal, nationaal en regionaal niveau opgesteld zijn. Een samenvatting van deze doelen staat in de volgende paragrafen genoteerd.

3.1 Mondiale duurzaamheidsdoelen

Vastgelegd in internationaal Klimaatakkoord:

- Opwarming van de aarde blijft beperkt tot ruim beneden 2 graden in 2100, met het streven het niet meer te laten zijn dan 1,5 graad.
- Overgang naar volledig duurzame energie in 2050.

3.2 Nationale duurzaamheidsdoelen

Vastgelegd in Energieakkoord (Sociaal-Economische Raad, SER):

- Ambitie: Volledig klimaatneutraal Nederland in 2050
- 1,5% per jaar besparing van het finale energieverbruik;
- 100 PJ bespaard in 2020 van het finale energieverbruik;
- Toename van 4% naar 14% aandeel van hernieuwbare energieopwekking in 2020 en een verdere stijging naar 16% in 2023.

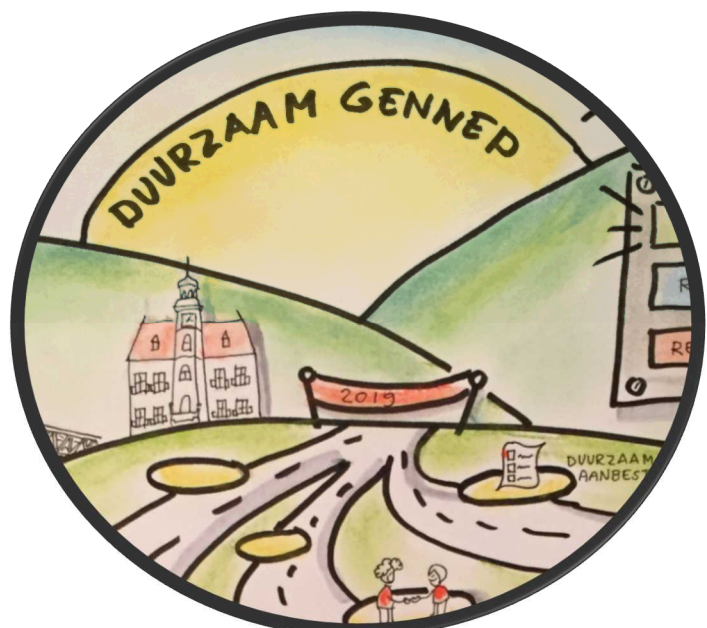
3.3 Regionale duurzaamheidsdoelen

Vastgelegd in Energievisie (Provinciaal Omgevingsplan Limburg, POL):

- Ambitie voor regio Noord Limburg: Het creëren van een energieonafhankelijke regio met een economisch gezonde woon-, werk- en leefomgeving, welke geschikt is voor toekomstige generaties.

Doelen overgenomen uit Energieakkoord SER:

- Energiebesparing van 1,5% per jaar;
- 14% aandeel duurzame energieopwekking in 2020;
- De regio onderschrijft daarnaast de volgende doelen voor 2030 (t.o.v. 2013);
- 35% energiebesparing hebben gerealiseerd;
- 30% duurzame energieopwekking.

3.4 Duurzaamheidsvisie

De voornoemde duurzaamheidsdoelen en de sectorale milieuthema's zijn voldoende geborgd in landelijke en provinciale wetgeving. Het is voor een gemeente daarom niet noodzakelijk om die ook nog eens in eigen (milieu)beleid te verankeren. Dit geeft ons de ruimte om duurzaamheid integraal (in plaats van sectoraal) aan te pakken en om meer te focussen op de weg naar verwezenlijk van die doelen.

Rekening houdend met de schaal van Gennep, verwoorden wij onze visie op een Duurzaam Gennep als volgt:

Duurzaamheid in Gennep:

- ***Het minimaliseren van de Gennepse voetafdruk. Het gaat hierbij om energie, mobiliteit, afval, groen, water en lucht.***
- ***Op sociaal gebied wil de gemeente Gennep een bijdrage leveren door een leefomgeving te creëren waar mensen graag wonen, werken en recreëren. De gemeente faciliteert initiatieven van bewoners en ondernemers waar nodig. Dit draagt bij aan een vitale samenleving.***
- ***Duurzaamheid biedt kansen voor de economie in de gemeente.***
- ***De gemeente Gennep vult haar voorbeeldfunctie zichtbaar in. Duurzaamheid zit in het DNA, zowel bij de gemeente als bij onze inwoners. Bij het maken van keuzes wordt duurzaamheid altijd meegewogen.***

Om gedurende de uitvoering zicht te houden op de resultaten, zal eind 2019 de aanpak uit deze visie worden geëvalueerd en waar nodig aangepast. Daarnaast zullen er na 2019 ook nieuwe stappen gezet moeten worden. De route (activiteiten) is nog niet zichtbaar achter de heuvels, maar we weten wel dat we verder moeten. Op dat moment zal opnieuw bekeken moeten worden waar we dan staan en waar we verder naartoe willen en hoe we dat gaan doen – samen.

4 SPEERPUNTEN

In dialoog met inwoners hebben we vier inhoudelijke speerpunten geselecteerd waar we ons in de periode tot en met 2021 met name op willen richten. Het gaat om de volgende thema's:

1. **Energie besparen en duurzaam opwekken**
2. **Afval verminderen en scheiden**
3. **Duurzame mobiliteit** (Duurzaam vervoer stimuleren)
4. **Versterken van de kwaliteit van de leefomgeving** (groen, water, lucht)

De route naar een Duurzaam Gennep verloopt langs drie parallelle sporen. Het eerste spoor is het bevorderen van **bewustwording** en het uitnodigen van bewoners om actief aan de slag te gaan met duurzaamheid. Het tweede spoor is het **ondersteunen van initiatieven** vanuit de samenleving en het derde spoor is het oppakken van de **voorbeeldfunctie** als gemeente.

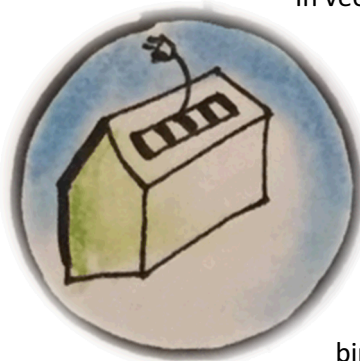
Door de thema's met de sporen te combineren, ontstaat er een matrix. Deze matrix is het kader om de bijdrage van concrete initiatieven en activiteiten aan een Duurzaam Gennep te kunnen positioneren.

		Spoor 1	Spoor 2	Spoor 3
		Bewustwording creëren	Initiatieven ondersteunen	Voorbeeldfunctie uitdragen
Thema 1	Energie besparen en duurzaam opwekken	Activiteit A		
Thema 2	Afval verminderen en scheiden		Activiteit F	
Thema 3	Duurzame mobiliteit			Activiteit K
Thema 4	Kwaliteit leefomgeving (groen, water, lucht)	Activiteit E		

In de volgende paragrafen lichten we de speerpunten en de sporen nader toe en benoemen we de reeds bekende initiatieven en activiteiten.

4.1 Thema 1: Energie besparen en duurzaam opwekken

Het staat buiten kijf dat zowel energiebesparing als duurzame energieopwekking in belangrijke mate bijdragen aan verduurzaming van Gennep. Er zijn goede mogelijkheden om binnen Gennep (meer) resultaten op dit gebied te bereiken.

In veel huishoudens bestaat al aandacht voor besparing. Er zijn ook op kleine schaal op het gebied van gezamenlijk inkoop van zonnepanelen en het met de straat besparen van energie (straatfeest) al initiatieven ontplooid.

Eén van de mogelijke ontwikkelingen is de oprichting van een particuliere energiecoöperatie. Bewoners die niet de mogelijkheid hebben om zonnepanelen op hun eigen dak te plaatsen, kunnen hierbij desgewenst aansluiten. Bewoners van huurwoningen vormen binnen dit thema een aparte doelgroep.

Zoals bij alle thema's is adequate, op de vraag toegespitste informatieverstrekking van groot belang. Hier is winst te behalen door de algemene informatie te (laten) vertalen naar de individuele vragen en behoefte en deze informatie laagdrempelig (en digitaal) te ontsluiten. In Gennep zijn meerdere mensen die veel kennis hebben op het gebied van energiebesparing, zonnepanelen en dergelijke, en die zouden een goede informatiebron kunnen zijn.

4.2 Thema 2: Afval verminderen en scheiden

We zijn er trots op dat de gemeente Gennep een schone gemeente is. Het inzamelen van afval is goed geregeld en acties als Gennep Schoon mogen zich verheugen op een grote deelname van enthousiaste teams die zwerfafval verwijderen. Toch is er binnen het thema Afval verminderen en scheiden (recyclen) nog winst te boeken. Bijvoorbeeld door het nog verder naar beneden brengen van het percentage groenafval bij het restafval en het wegnemen van vooroordelen over het scheiden van afval (bijvoorbeeld de verdenking dat gescheiden afval uiteindelijk toch gezamenlijk in de verbrandingsoven verdwijnt).

Een aanzienlijk deel van onze inwoners is actief bezig met het verminderen en scheiden van afval. Zij zijn ook geïnteresseerd in andere mogelijkheden om meer afval te scheiden. Informatieverstrekking over dit thema zal nadrukkelijk ook op de jeugd gericht moeten zijn, opdat die doelgroep geïnteresseerd raakt en zich er meer bewust van wordt. Vooral het digitaal informatie beschikbaar stellen over recycling en hergebruik als ook over de creatieve oplossingen die zijn ontwikkeld om de afvalberg te verminderen (denk aan de plastic soup), kan ertoe leiden dat ook deze doelgroep haar steentje bijdraagt.

4.3 Thema 3: Duurzame mobiliteit

Onder duurzame mobiliteit valt onder andere het bevorderen van (elektrisch) fietsen, bijvoorbeeld via het stimuleren van woon-werkverkeer op de fiets. Ook recreatiemogelijkheden voor fietsers kunnen worden versterkt. Vanzelfsprekend moet hierbij ook aandacht bestaan voor de verkeersveiligheid voor fietsers.

Een ander aspect is het stimuleren van de aanschaf van elektrische auto's. Dit kan bijvoorbeeld door de plaatsing van laadpalen op strategische plekken, in combinatie met informatieverstrekking hierover.

Als gemeente zullen we hier een voorbeeldfunctie vervullen.

4.4 Thema 4: Kwaliteit leefomgeving

Binnen het thema Kwaliteit leefomgeving zijn de onderwerpen water, groen en lucht gebundeld.

Op het gebied van water moeten initiatieven gestimuleerd worden die gericht zijn op het voorkomen van wateroverlast, bijvoorbeeld door het afkoppelen van regenwater.

Groenvoorzieningen vormen belangrijke dragers van kwaliteit in de leefomgeving. In sommige wijken of buurten is het wellicht mogelijk om eventuele restpercelen te vergroenen, waarbij dan ook de aanleg van een door bewoners te onderhouden pluktuin kan worden overwogen.

Ten behoeve van de luchtkwaliteit is informatieverstrekking over de juiste wijze van stoken van hout- en pelletkachels van belang. Een en ander ter voorkoming van overlast door fijnstof.

4.5 Drie sporen

De aanpak voor het werken aan duurzaamheid binnen de vier voornoemde thema's vindt plaats via drie parallelle sporen: bewustwording, ondersteunen en voorbeeldfunctie. De sporen staan in principe op zichzelf, maar beïnvloeden en versterken elkaar wel in hoge mate. Bewustwording bevordert de mogelijkheden die er zijn om zelf met duurzaamheid aan de slag te gaan. Het uitnodigen van bewoners, om samen aan de slag te gaan, zal er toe leiden dat er initiatieven ontstaan. Het deelnemen aan initiatieven door bewoners en het zichtbaar maken van het bestaan van deze initiatieven, bevordert weer het bewustzijn. En wanneer wij aan onze inwoners vragen om zelf initiatieven te ontplooien, dan moeten wij laten zien dat duurzaamheid ons zelf ook ernst is. Wij hebben hierin een voorbeeldfunctie. En door met andere partijen samen te werken bij het uitoefenen van onze voorbeeldfunctie, kunnen weer nieuwe initiatieven op gang geholpen worden.

In de volgende paragrafen worden de drie sporen nader toegelicht.

4.5.1 Spoor 1: Bewustwording bevorderen

Het gaat hierbij niet zozeer over de bewustwording over nut- en noodzaak van aandacht voor duurzaamheid. Dit is bij de meeste mensen wel bekend. Het gaat over bewustwording van de mogelijkheden om zelf een actieve bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelen.

De veranderende rol van de overheid is nieuw voor veel bewoners. Men is gewend dat de gemeente de verantwoordelijkheid op zich neemt en problemen eigenstandig of met regelgeving en/of subsidies oplost. Op weg naar een Duurzaam Gennep pakken we dit anders aan (zie hoofdstuk 2). Bewustwording op dit gebied moeten we bevorderen.

Bewustwordingsbevordering vraagt om concrete en adequate informatieverstrekking over onder andere de mogelijkheden om zelf met duurzaamheid aan de slag te gaan. Bijvoorbeeld kosten, subsidiemogelijkheden en opbrengst van de plaatsing van zonnepanelen en mogelijkheden voor energie besparen. De informatie dient eenvoudig vertaald te kunnen worden naar de eigen individuele situatie. Internet en sociale media zijn voorbeelden van de kanalen die we kunnen (laten) benutten.

Verder denken we aan berichtgeving over bewonersinitiatieven met contactpersonen, verwijzingen naar subsidieregelingen, informatie over afvalscheiding en de prestaties hiervan, locaties van laadpalen, informatie over de voortgang van onze voorbeeldfunctie en succesverhalen (bijvoorbeeld projecten als Gennep Schoon en schoolprojecten).

4.5.2 Spoor 2: Ondersteunen van initiatieven

In dit spoor komt de groene sturing het meest tot zijn recht (zie hoofdstuk 2). Initiatieven worden door derden aangedragen en wij bieden ondersteuning. Het type ondersteuning is afhankelijk van de aard van het initiatief en de behoefte van de initiatiefnemer(s). Voor elk initiatief moet maatwerk geleverd worden: wat is er in dit specifieke geval nodig en wat kunnen we bieden? Voor sommige initiatieven zal geen ondersteuning nodig zijn.

Voorbeelden van ondersteuning die we kunnen bieden zijn:

- Financiële ondersteuning (subsidie) of faciliteiten, materiaal, communicatiekanalen beschikbaar stellen.
- Het delen van kennis en netwerk.
- Informatieverstrekking over mogelijkheden en goede voorbeelden.
- Hulp bij het zoeken naar mogelijkheden binnen de regels.

Om dit spoor op de juiste wijze te laten ontwikkelen, moet er een goed evenwicht gevonden worden tussen *de burger aan zijn lot overlaten en het initiatief volledig overnemen*. Deze werkwijze is nog betrekkelijk nieuw en de gemeente (bestuur en ambtelijke organisatie) zal zich hierin verder moeten ontwikkelen. Om als gemeente goed voorbereid te zijn op het kunnen bieden van ondersteuning, zijn de volgende drie zaken nodig:

1. Een (digitaal) meldpunt voor initiatieven. Het meldpunt bevat zowel een frontoffice als een backoffice. De frontoffice is de plek waar het initiatief binnenkomt. Op de website van de

gemeente Gennepe bevindt zich een plek waar initiatieven aangemeld kunnen worden. De backoffice verzorgt de registratie van de initiatieven en zorgt ervoor dat ze naar de juiste persoon doorgezet worden. In veel gevallen zal dat in eerste instantie de *initiatievenmakelaar* zijn.

2. Een initiatievenmakelaar. Deze persoon is de belangrijkste schakel tussen de frontoffice en de backoffice. De initiatievenmakelaar neemt contact op met initiatiefnemer(s) en maakt de afweging: Past het idee bij de doelen, de thema's en de gewenste aanpak? Is het een idee dat regulier door een betreffende afdeling opgepakt kan worden? Is er ondersteuning van de gemeente nodig en zo ja welke? Is het nodig dat het college of de gemeenteraad zich er over buigt? Deze persoon helpt actief ideeën op gang, maar neemt het initiatief niet over.
3. Een initiatievenbudget. In sommige gevallen kan een financiële bijdrage een initiatief op gang helpen, bijvoorbeeld als cofinanciering. Als bestaande budgetten daar niet voor ingezet kunnen of mogen worden, dan kan een initiatievenbudget oplossing bieden. De omvang van dit budget wordt jaarlijks met de vaststelling van de begroting bepaald.

De verwachting is, dat er realistische, haalbare en doeltreffende bewonersinitiatieven gaan ontstaan. En daarbij hopen we dat veel bewoners bereid zijn om aan te sluiten bij die initiatieven.

4.5.3 Spoor 3: Uitwerken voorbeeldfunctie gemeente.

Als wij van onze inwoners verwachten dat ze serieus werk maken van een Duurzaam Gennepe, dan mogen de inwoners van ons verwachten dat wij hier het goede voorbeeld in geven. Wij zullen deze voorbeeldfunctie ook actief moeten oppakken en uitdragen. Dit betekent bijvoorbeeld dat wij meer richtbaarheid moeten geven aan de (resultaten van de) acties die wij reeds in de voorbije jaren in het kader van duurzaamheidsthema's hebben ontplooid. Daarnaast zullen we ook in het geval van nieuwe activiteiten al vanaf de initiatief- of onderzoeksfase bekendheid moeten geven aan die voorgenomen activiteiten. Voorbeelden zijn onder andere het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, het aanleggen van oplaadpunten voor elektrische auto's en duurzaam aanbesteden.

5 ACTIVITEITENAGENDA

In dit hoofdstuk benoemen we de activiteiten die opgepakt gaan worden om tot een Duurzaam Gennep te komen. Het merendeel van de activiteiten betreft activiteiten die door de gemeente uitgevoerd moeten worden. Ze zijn voornamelijk gericht op de totstandkoming van de randvoorwaardelijke faciliteiten om de beoogde burgerparticipatie c.q. overheidsparticipatie van de grond te krijgen. Het is de bedoeling dat de activiteiten vanaf 2019 met name vanuit de inwoners komen.

5.1 Activiteiten 2018-2019

In de eerste fase van de beleidsperiode gaat het voornamelijk om het op orde brengen van de randvoorwaarden die nodig zijn om *groene sturing* tot een succes te maken. De activiteiten zijn verdeeld over de vier thema en zijn daarbij in één van de drie sporen geplaatst. Voorafgaand aan die opsomming noemen we eerst enkele themaoverstijgende activiteiten. Deze zullen begin 2018 worden uitgevoerd.

1. **Het inrichten van een (digitaal) meldpunt voor initiatieven.**
2. **Het benoemen van een Initiatievenmakelaar.**
3. **Het organiseren van een Informatiemarkt**

Het gaat om een informatiemarkt voor geïnteresseerde bewoners en ondernemers. Deze markt zal over alle vier de inhoudelijke thema s gaan. Op deze markt kunnen bewonersinitiatieven, zoals particuliere energiecoöperaties, zich presenteren en eventueel deelnemers werven, kunnen ondernemers op het gebied van duurzaamheid hun producten en diensten presenteren en informatie geven over kosten en opbrengsten en kan de gemeente laten zien wat haar activiteiten op het gebied van duurzaamheid zijn en bewoners uitnodigen met eigen initiatieven te komen.

Verder zal in 2018 de gemeente stevig inzetten op haar eigen voorbeeldfunctie. Financieel wordt er budget beschikbaar gesteld om nu ook tot uitvoering te komen. Naast verduurzaming toe te passen in de renovatie van het gemeentekantoor, zal in 2018 ook gestart worden met de fysieke verduurzaming van twee andere gemeentelijke gebouwen (Pica Mare en gemeenschapshuis Den Toomp). Ook het wagenpark van de gemeente zal verduurzamen. Alleen op deze manier kan de gemeente echt het goede voorbeeld laten zien.

5.1.1 Thema 1: Energie besparen en duurzaam opwekken

Spoor	Activiteit	Planning (vanaf)
Bewustwording	Informatie over (collectief) opwekken van duurzame energie en energie besparen tijdens informatiemarkt. Onder andere zonnepanelen, zonnecollectoren en warmtepomp.	Q1-2018
	Verwijzing naar informatie over energiebesparingsmogelijkheden, subsidies, kosten en baten opwekken duurzame energie	Q1-2018

	Bedrijfscontactfunctionaris brengt investering in duurzaamheidsmaatregelen op de agenda bij bedrijfsgesprekken. <i>(Volgens Wet Milieubeheer is een bedrijf verplicht te investeren in een energiebesparende maatregel wanneer deze binnen vijf jaar terug verdiend kan worden.)</i>	Oppakken Q2-2018 Uitrol vanaf Q3-2018
Initiatieven ondersteunen	Workshop aanbieden aan bewoners over het oprichten van een energiecoöperatie.	Q4-2018 Gelijk aan bijeenkomsten 2017
	Gemeente zoekt actief mee voor grotere locatie zonnepanelen (zonnepark) indien hiervoor een initiatief is. Opstellen ruimtelijk beleidskader (irt omgevingswet)	Al gestart in Q3-2017 Q3-2018
	In nieuw bestemmingsplan voor de wijk de Heikant duurzaamheid stimuleren	Zodra dit proces gaat lopen
	(Ruimtelijk/juridisch) mogelijk maken om nieuwbouw zonder gasaansluiting te realiseren.	Q4-2018
	Ruimte voor nieuwe initiatieven	2019
Voorbeeldfunctie	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed op de volgende drie locaties: Gemeentekantoor, Pica Mare en gemeenschapshuis Den Toomp. In 2018 plan van aanpak nieuwe locaties	Uitvoering vanaf Q1-2018 Q3-2018
	Revolverend fonds	Q4-2018
	Duurzaamheid uitwerken in openbaar verlichtingsplan: enkel nog led verlichting bij vervanging. s Avonds minder verlichting. Verlichting met bewegingssensoren.	Vorbereidingen al in 2017 gestart; uitrol In 2018 (ook financieel)
	Duurzaamheid vast onderdeel bij aanbestedingen door de gemeente.	Q2-2018

5.1.2 Thema 2: Afval verminderen en scheiden

spoor	Activiteit	Planning (vanaf)
Bewustwording	Gennep Schoon structureel organiseren. Deelnemende verenigingen krijgen een vergoeding.	Q2-2018
	Actuele informatie beschikbaar maken over afval scheiden: hoeveel wordt er opgehaald, percentage groen bij restafval, hoe wordt het gescheiden afval verwerkt?	Website inrichten Q2-2018 (starten met 2017, dan uitbreiden)
Initiatieven ondersteunen	Bewoners die zwerfafval in hun omgeving willen aanpakken worden ondersteund door de gemeente door het leveren van grijpers en blauwe zakken.	Q3-2018
	Inrichten mogelijkheid tot afval scheiden op scholen en sportlocaties als hier een initiatief voor is.	Q3-2018
	Ruimte voor nieuwe initiatieven	2019
Voorbeeldfunctie	Verbeteren afvalscheiding binnen het gemeentehuis.	Vanuit verbouwing Q2-4 2018

5.1.3 Thema 3: Duurzame mobiliteit

spoor	Activiteit	Planning (vanaf)
Bewustwording	Informatie (digitaal) over locaties oplaadpunten elektrische auto's en fietsen	Q2-2108
Initiatieven ondersteunen	Gemeente participeert in initiatieven om duurzame mobiliteit te stimuleren. (bijvoorbeeld bijdrage aan project aanschaf elektrische fiets voor woon-/ werkverkeer. Eerder uitgevoerd onder de naam subsidie aanschaf e-bike Forenzo)	2018
	Gemeente werkt mee wanneer ondernemers of particulieren een oplaadpunt willen aanleggen	2018
	Ruimte voor nieuwe initiatieven	2019
Voorbeeldfunctie	Bij vervangen van auto's van het team Beheer, waar mogelijk overstappen op elektrische auto's	
	Aanleggen nieuwe laadpunten elektrische auto's op strategische locaties, bijvoorbeeld bij gemeentekantoor (2017 1 ^{ste} ronde).	vanaf Q3-2018 2 ^{de} ronde

5.1.4 Thema 4: Kwaliteit leefomgeving

spoor	Activiteit	Planning (vanaf)
Bewustwording	Subsidieregeling voor het afkoppelen van hemelwater.	Lopend, nieuwe communicatie Q2-2018
	Digitaal informatie bieden over stoken van houtkachels	Q2-2018
Initiatieven ondersteunen	Idee voor initiatief moestuin/pluktuin door bewoners.	Q3-2018
	Groenfonds inzetten voor opstartinitiatieven	Q1-2018
	Ruimte voor nieuwe initiatieven	2019
Voorbeeldfunctie	Onkruidbestrijding is al lang niet meer chemisch. Dit gebeurt alleen nog met brander. Communicatie over duurzame onkruidbestrijding.	

5.2 Activiteiten 2020-2021

Na de eerste periode is het tijd voor reflectie. We voeren een tussenevaluatie uit, zowel gericht op inhoud als proces. Heeft de groene sturing opgeleverd wat ervan verwacht wordt? Worden er belangrijke stappen gezet richting een Duurzaam Gennep? En los van de harde cijfers: leidt de groene sturing tot een betere samenwerking met en tot meer begrip tussen gemeente en haar inwoners? Worden er initiatieven opgestart en leveren deze een positieve bijdrage aan duurzame vitaliteit van onze samenleving?

Zoals al eerder aangegeven is het nadrukkelijk de bedoeling dat initiatieven, voorstellen en behoeftes vanuit de inwoners zelf komen. De gemeente zal daarbij de rol nemen die nodig is. Van ondersteunend tot faciliterend tot trekker. Daarom kan nu nog geen concreet overzicht geboden worden van activiteiten vanaf 2019.

5.3 Aan de slag!

Als algemene aftrap voor de komende vier jaar Duurzaam Gennep organiseren we begin 2018 een Informatiemarkt Duurzaamheid. De gemeente is daarbij een van de deelnemers en gaat inwoners en ondernemers betrekken om dit samen verder uit te werken en te organiseren.

De informatiemarkt is een eerste stap in het in contact komen met inwoners en bedrijven op het gebied van duurzaamheid. In aansluiting op deze markt gaat de gemeente de boer op. Met name vanuit het spoor van bewustwording gaat de gemeente gedurende een heel jaar (2018) de kernen in om informatie te verschaffen over duurzaamheid vanuit de aangedragen thema's. Daarbij zal de gemeente ook graag laten zien op welke manier zij haar voorbeeldfunctie tot dan toe heeft opgepakt. Op deze manier kunnen inwoners en bedrijven eenvoudig en laagdrempelig in gesprek met elkaar en de gemeente komen om hun ervaringen, ideeën en initiatieven te bespreken om ze ook daadwerkelijk tot uitvoering te laten komen. En dit alles met de wetenschap dat ieder idee of initiatief actief bijdraagt aan een Duurzaam Gennep.

Samen op weg naar een duurzame samenleving!

6 BIJLAGE: VERSLAG VOORTRAJECT

Om vorm en inhoud te geven aan deze visie Duurzaamheid, heeft er een proces plaatsgevonden waarbij zowel bewoners als commissie- en raadsleden betrokken waren.

Als start van het traject is in december 2016 per brief een enquête, inclusief uitnodiging voor de eerste bijeenkomst, verstuurd naar tien procent van de inwoners van de gemeente Gennep. Er is gebruik gemaakt van een willekeurige steekproef. Daarnaast is de uitnodiging voor de bijeenkomst gecommuniceerd via de gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen. In de enquête werd bewoners het volgende gevraagd:

- Welk onderwerp op het gebied van duurzaamheid vindt u belangrijk voor Gennep?
- Binnen welke thema's bent u zelf actief?
- Bent u betrokken bij, of kent u initiatieven van bewoners in Gennep, waarbij ze samen aan de slag zijn of willen met duurzaamheid? Bijvoorbeeld energiecollectief, samen groen onderhouden of gezamenlijk vervoer.
- Vindt u dat de gemeente initiatieven van bewoners op het gebied van duurzaamheid zou moeten ondersteunen? Op welke manier?
- Zou u zelf een bijdrage willen leveren aan een initiatief op het gebied van duurzaamheid?

In het totaal zijn er 35 ingevulde enquêtes ontvangen.

Op 25 januari 2017 heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden. Zowel bewoners, commissieleden als raadsleden hebben aan deze interactieve sessie deelgenomen. De resultaten van de enquête zijn besproken en belangrijke thema's zijn met elkaar besproken en concreet en specifiek gemaakt.

In het tweede deel van deze bijeenkomst is een poging gedaan om mogelijke initiatieven te benoemen en te bespreken wat er nodig is om deze van de grond te krijgen. De beelden en ideeën van de deelnemers liepen op dit onderwerp meer uiteen. Een groot deel van de deelnemers wees met name op de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de eerder aangedragen onderwerpen. Een aantal deelnemers zag wel mogelijkheden om collectief met bewoners, bedrijven en overheid aan duurzaamheid te werken, maar om al met ideeën en initiatieven te komen, was nog te vroeg. Wel werd als voorbeeldinitiatief het collectief inkopen van zonnepanelen genoemd.

Het resultaat van deze eerste bijeenkomst was het benoemen van de belangrijkste thema's op het gebied van duurzaamheid die in de gemeente Gennep spelen, dan wel opgepakt moeten worden. Er werden nog geen initiatieven aangedragen om meteen verder gezamenlijk op te pakken.

Tijdens de vervolgbijeenkomst op 29 maart 2017 is ervoor gekozen om de mogelijke rollen van de gemeente en bewoners nader te bespreken. De meervoudige overheid, burgerparticipatie en overheidsparticipatie kwamen aan bod in deze levendige discussie. Deze uitwisseling van meningen en het bespreken van inspirerende voorbeelden en ervaringen heeft geleid tot de aanpak in drie sporen die in de duurzaamheidsvisie verder zijn uitgewerkt.

